

באווירת סערה רצופה העלינו השבוע את בעיית זכות היהודים הרפורמיים להתפלל כדרכם ליד הכותל * הכשלנו טכסים של המפד"ל והכרתנו את עסקני הדת לערור הצבעה בה נשאר במיעוט

היום הרביעי הסוער

חזרנו על טענותינו, הפעם באריכות רבה יותר, תוך ויכוחים סוערים באולם. שוב החליטה ה"ו"ר לדחות את הדיון עד בוא השר — אבל הפעם הודיעה כי השר עומד לבוא תוך כמה דקות. כי זרח ורהפטיג הפסיק את ישיבתו עם ראשיהממשלה ב-

סמל ועידת הרפורמים

אמצע, מיהר לכנסת הסוערת. שלב א' השיג את מטרותיו. מה עשה ורהפטיג אצל אשכול באותה שעה? זאת אפשר רק לנחש — לאור מה שקרה לאחר מכן.

כאשר הגשתי את הצעתי הדחופה לסדר היום, לא חלמתי על כך שהגשיאות תכיר בדחיפותה. אומנם, העניין חשוב ודחוף ביותר — אולם עד כה נהגה הנשיאות ל־שולל אוטומטית את הדחיפות של הצעותי. נו על עניינים עוד יותר חשובים ודחופים, כגון ההתחללות בחברון.

אלא שהפעם קרה נס. הרוב האנטידתי בנושיאות הכיר בדחיפות. יתכן שהיה זה חלק מן הקו הכללי של מעיי להתנקם ב־מפד"ל על חלקה בהכנסת משה דיין לממשלה — קו שהתבטא גם בגירוש המפד"ל מהנהלה הציונית.

מאותו רגע עד לראשית הבירור, קיבלנו דיווחים סודיים שוטפים על הנעשה סביב העניין. המפד"ל דרשה בקואליציה כי הצעתי תנו תוסר מסדר-היום. אנשי מעיי, מפסי, ליע והליברלים התנגדו בתוקף. לכן נב־נעה המפד"ל, הסכימה כי העניין יועבר ל־ועדה, כדי למנוע מצב בו יישארו הדתיים במיעוט.

אבל זה העמיד את המפד"ל במצב קשה מאוד. הם חששו כי אגודת-ישראל תשתמש בזכותה להציע להסיר את העניין מסדר-היום — ואיך יכלו המפד"לים להצביע נגד הסרת העניין מבלי לאבד את המוני הקולות הדתיים? המוח התלמודי מצא התחכמות שנונה — שכמעט הצליחה.

כשעליתי על הדוכן ונשאתי את דברי (ראה מיסגרת), ידעתי כי יש רוב להעברת העניין לוועדה. ביטאתי את דעתינו בסיגנון מתון, כדי להקל על הרוב להצביע עימנו. לאחר מכן קם זרח ורהפטיג, נאם נאום חריף אך ענייני, בו ניסה לסתור את טע־נותינו. הקו שלו: רק הרבנות מוסמכת ל־החליט בענייני ההלכה. הרבנות פסקה ש־אסורה הפליה בצוואת ליד הכותל. משרד־הדתות חייב לבצע את הוראות הרבנות. תוך כדי כך הביא כמה ציטטות כדי ל־הוכיח כי אסור לנשים להיות נוכחות בעת תפילת גברים. כאן אירעו חלומי־דברים — שמשוב־מה (אולי מטעמי צניעות) לא נר־שמו בפרוטוקול:

זרח ורהפטיג: במקום שהאדם בא להתייחד עם בוראו שבשמיים, ולהפנות ב־תפילה את עיניו־לכפי מעלה, סבעי הוא

יכולה להשיב בעת ובעונה אחת לשני חברי־כנסת. **שמואל מיקוניס:** פשוט מבקשים להמשיך בסדר-היום. **ה"ו"ר נצר:** הצעותיכם לסדר-היום תועלינה בישיבה זו. שרי ההמשלה, ה־צריכים להשיב על ההצעות, הודיעו שאינם יכולים לבוא אלא בעוד שעה. ההצעות הדחופות תועלינה לסדר היום עוד היום. **שמואל מיקוניס:** מה זה "היום" אפטר לדעת מתי?

ה"ו"ר נצר: בעוד שעה. **אורי אבנרי:** לפי טעמים 31—32 של התקנון, אין סמכות ליושבת־ראש לדחות את הדבר. אני מפנה את תשומת־לב כבוד היושבת־ראש לסעיפים אלה בתקנון. בהם נאמר, שאין סמכות ליושבת־ראש הישיבה ל־דחות הצעות לסדר-היום והצעות־חוקים ב־יום ד' בשבוע. כל יתר הסעיפים שבסדר היום חייבים לבוא אחר ההצעות לסדר־היום והצעות־החוקים. אני מפנה את תשומת־לב היושבת־ראש לסעיף 31 ו־32 של התקנון.

שמואל מיקוניס: ההצעות לסדר־היום והצעות־החוקים קודמים לכל סעיף אחר. **ה"ו"ר נצר:** האם אני מערערת על התקנון? אתם מעוניינים בכך שהשרים יענו על הצעותיהם לסדר-היום ועל הצעות־החוקים שלכם. קיבלנו הודעה שהשרים, שהיו צריכים להיות נוכחים כאן עכשיו, נקראו באופן דחוף לישיבה ויהיו כאן בעוד שעה בערך.

אורי אבנרי: כבוד היושבת־ראש מוסמכת, במיקרה זה, להחליט רק על הפסקה, ולא לשנות את סדר-היום. **שלמה כהן־צידון:** יש לי הצעה ל־סדר.

ה"ו"ר נצר: טיימנו את הוויכוח על הנושא. בהתאם לתקנון יש אפשרות להוסיף נושאים גם ביום רביעי בשבוע, כאשר ישנו הצעות־לסדר-היום. לחברי־הכנסת נמס־רה הודעה שהישיבה של היום תוארכה, ובמיסגרת הישיבה של היום יש בסמכות היושבת־ראש לקבוע מתי ובאיזה שעה יועלו הנושאים השונים העומדים לסדר-היום. ב־תקנון לא נקבעה השעה בה ידון נושא זה או אחר.

אורי אבנרי: עם כל הכבוד, אני מציע לגבירתי היושבת־ראש לעיין בסעיף

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

הסערה השנייה והשלישית

ל הוויכוח הזה התנהל במתיחות גוברת, כשאנחנו צועקים ממקומותינו (אומנם יש בכל מקום מיקרופון, אבל ה־נשיאות אינה מפעילה אותו). מאחר שדבורה נצר הפליטה בלהט ה־ויכוח שדחתה את ההצעות למשך שעה אחת, אנחנו חיכינו שעה אחת בדיוק. ב־באותו זמן נגמר הדיון בהצעות־חוקים במשלתיות. כעבור שעה, בדיוק נמרץ, קפצ־נו שוב שלושתנו ממקומותינו. בינתיים התחלפה דבורה נצר בטובה סנהוראי מ־המפד"ל, שפרס בחלקה להלה את הישיבה ברגעיה הסוערים ביותר.

ה"ו"ר נצר: האם אני חולקת על ה־תקנון? לא. גם בתקנון לא נקבע בדיוק באיזו שעה ידון כל נושא. אני מבקשת מ־חברי־הכנסת לא להפריע יותר. **אורי אבנרי:** גבירתי טועה בפירוש. **ה"ו"ר נצר:** חברי־הכנסת אבנרי, טיימת את דבריך. **שמואל מיקוניס:** זה נוהג משפחתי מדי. אי אפשר להשלים עם נוהגים משפחתיים כאלה. דוחים זאת כבר שלושה שבו־עות, וגם היום דוחים זאת. לשרים יש התחייבות גדולה לא פחות מאשר לאחרים. **אברהם טיאר:** מה יהיה אם השרים לא יבואו היום? **אורי אבנרי:** אין שום חוק האומר שהשר חייב להיות נוכח בזמן הדיון. כאשר השר איננו נוכח, אי אפשר לדחות בגלל זה את הישיבה. **ה"ו"ר נצר:** טיימנו את הוויכוח. חברי־הכנסת אבנרי, אתה יכול לערער על החלטת. זו זכותך. **אורי אבנרי:** אני אערער על כך. **אברהם טיאר:** אני מציע להכריז על הפסקה.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

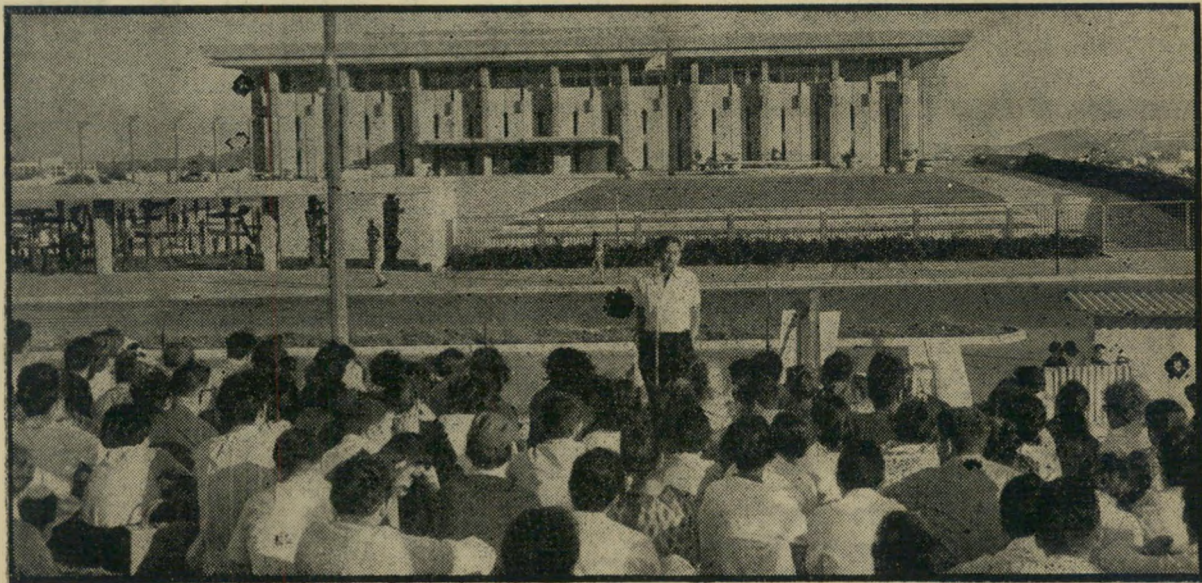
ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

ה"ו"ר נצר: אינני מקבלת את ההצעה. **שלמה כהן־צידון:** לאור העובדה ש־נוכח בזמן שהמזיע מנמק את הצעתו, אני מציע הפסקה של חמש דקות. **ה"ו"ר נצר:** אינני מקבלת את הצע־תך. בהתאם למה שכתוב בסדר היום, אנחנו עוברים — כאמור — לסעיף ז' בסדר-היום — חוק המכר תשכ"ח—1968.

אחד המיקרים הנדירים בהם נעדרה סיעת העולם הזה — כוח חדש מישיבת הכנסת אירע השבוע, כאשר נקרא ה"כ אורי אבנרי החוצה כדי לנאום בפני הפגנה של סטודנטים, שנערכה מול הכניון.